

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 244.

Wtorek, 24 Października (5 Listopada).

1867 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących: po Świętatach uroczystych i Niedziela. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Bank polski. — Rząd gubern. lubelski. — Rozporządzenie. — Kancelarja szkoły głównej. — Najwyższe polecenie. — Najw. zezwolenie. — Nominacja.

Rok 4.

Prenumerata w Warszawie rocznie rsr. 8. — Półrocznie rsr. 4. — Kwartalnie rsr. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach pocztowych w Królestwie i Cesarstwie rocznie rsr. 9 kop. 20. — Półrocznie rsr. 4 kop. 60. — Kwartalnie rsr. 2 kop. 30. — Miesięcznie kop. 80.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Sprawozdanie. — Najwyższe nagrody. — Komisja likwidacyjna. — Zarząd finansowy. — Bank polski. — Rząd gubern. lubelski. — Rozporządzenie. — Kancelarja szkoły głównej. — Najwyższe polecenie. — Najw. zezwolenie. — Nominacja.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — **Telegramy.** — **Wiadomości telegraficzne.** — Zwiedzenie przez N. Pana instytutu charkow. — Przedstawienie galowe. — Trupa artystów francuzkich. — Kronika kościelna. — Tydzień handlowy. — Kilka słów o froterach. — Pociągająca nowina. — Wypadek. — Środki finansowe. — Komisja do przejrzenia taryfy celnej. — Rуска cerkiew w Rydze. — **Afryka.** Cesarz marokański. — **Anglja.** Meeting. — **Austrja.** Izba panów. — Rada państwa; kwestja chorwacka. — **Francja.** Odwołanie posłów. — Protestacja. — Pomoc hiszpańska. — Statki przewozowe. — **Prusy.** Wizyta cesarza austriackiego. — Instrukcja hr. Bismarcka. — Zwołanie sejmiku. — **Turcja.** Kwestja kandjocka; ambasadorowie. — **Włochy.** Nota okólnikowa. — Sprawa rzymska. — Rozkaz przekroczenia granic. — Przejście granicy. — Cztery armje. — Korespondencje z Paryża i Neapolu.

FEJLETON. — Kronika Warszawska.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI — A. Okolski. — Cukiernia Szczerbińskiego. — Restauracja Jałoszyńskiego. — Fabryka kopert, i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

23 Października (4 Listopada).

Sprawozdanie Komitetu ustanowionego do rozdziału wsparć najbardziej dotkniętym klęską wylewu rzeki Wisły, z sumy 200,000 rsr. na ten cel Najwyższej udzielonej, zamieszczone jest w dodatku do dzisiejszego Numeru naszego dziennika.

Najjaśniejszy Pan, w skutek przedstawienia Rady Znaku Honorowego nieskazitelnej służby, rąjaskawiej udzielił raczył znaki honorowe nieskazitelnej służby: za lat XV: 1) uwolnionemu d służby byłemu nadetatowemu urzędnikowi b. Komisji Rządowej Oświecenia Publicznego; Sekretarzowi Kolegjalnemu, Feliksowi Dorantowiczowi; 2) Młodszemu Referentowi

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Kronika warszawska.

Ani się spodziewała wczorajsza, sucha i przymrozowa niedziela, że na jej śnieżnym grobie, dzisiejszy poranek rozciągnie całun ze śniegu! A chociaż ten śnieg i wafły i nieobfity, niknie natychmiast pod stopami przechodniów i pod kołami pojazdów, zawsze jednak, jako pierwszy zadatek tegorocznej zimy, domaga się należnego hołdu! Wolimy wszelako złożyć mu takowy w ówczas, gdy spadłszy w wielkiej ilości i zmarzłszy na ziemi, utoruje nam śannę i sprawi wesołą szlichtadę! Tymczasem jednak zajmijmy się zdaniem sprawy z dziejów wczorajszej przedniegowej jeszcze niedzieli.

Nie powtarzając już sakramentalnych opisów o świątecznym ruchu mieszkańców tutejszych i o wędrowności ich przedpołudniowych po muzeach, kordówkach i ogrodach, zwrócimy tylko uwagę czytelników na główne fakty. Koncerta orkiestralne pp. Sonnenfeld'a w Harmonji a Lewandowskiego i Kuhnegó w Resursie obywatelskiej, jako zgromadzające ciągle tłumy publiczności, zwracają powszechną uwagę i dowodzą nam wyraźnej potrzeby dobrej muzyki dla codziennych nawet, artystycznych zachceń Warszawy. Szczególniej też na koncertach utworzonych w niedziele i święta w Resursie obywatelskiej, gromadzi się mnóstwo słuchaczy z wyborowej nawet publiki:

wi Kancelarji Komisji Emerytalnej w Królestwie Polskiem, Adamowi Demby. Za lat XL: 3) b. Stałemu Członkowi b. Rady Stanu Królestwa Polskiego, Rzeczywistemu Tajnemu Rady, Senatorowi Romualdowi Hube; 4) Członkowi Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, Rzeczywistemu Rady Stanu, Aleksandrowi Noińskiemu, i 5) uwolnionemu od służby b. Referentowi bióra Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych przy Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, Rady Honorowemu, Janowi Słoneckiemu.

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskiem, podaje do powszechnej wiadomości, iż wynagrodzenia likwidacyjne: w ilości rsr. 73,109 kop. 89, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Hr. Waldemarowi i Aleksandrowi Jezierskim, właścicielom dóbr Garbów, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiatach Nowo-Aleksandryjskim i Lubartowskim, Gminach Garbów, Kurów i Staroscin, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Lubelskiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 107 kop. 89, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Józefowi Szymańskiemu, właścicielowi dóbr Zaleskowszczyzna, położonych w Gubernji Suwalskiej, Powiecie Sejmskim, Gminie Sereje, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Suwalskiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 11,220 kop. 17, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Marji Lebkowskiej, właścicielce dóbr Wyszyny-Kościelne, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Mławskim, Gminie Słupsk, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Płockiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 1,322 kop. 50, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Ludwice Kotowskiej, właścicielce dóbr Bronocice, położonych w Gubernji Kieleckiej, Powiecie Pinczowskim, Gminie Drożejowice, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Kieleckiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 2,272 kop. 17, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Golbersowi i Spirze, właścicielom dóbr Podgaje, położonych w Gubernji Kieleckiej, Powiecie Pinczowskim, Gminie Drożejowice, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Kieleckiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 727 kop. 38, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Józefowi i Marjannie Wawro, właścicielom dóbr Obrazów, po-

Wczoraj naprzykład, cała ta obszerna sala literalnie natłoczona była.

Ale najważniejszym faktem wczorajszym było pierwsze przedstawienie dane przez trupę artystów francuzkich w sali teatru Resursy, o którym dajemy oddzielny artykuł.

Pomimo koncertów i przedstawienia francuzkiej trupy — w obydwóch teatrach, wielkim i małym, zgromadzili się liczni wielbiciele, włoskiej muzyki i dowcipnej komedji — i tu i tam bawiono się dobrze.

Dawno już nie wspominaliśmy o miejscach, gdzie ludowe warstwy publiczności miejskiej przepędzają świąteczne wieczory. Pomijając już małopolskie widowiska i bawarjowe kapele, gdzie zawsze panuje wielkie ożywienie, lecz dokąd uczęszcza średnia klasa mieszkańców, musimy zwrócić uwagę na zakład p. Prokulskiej, istniejący od kilku lat przy ulicy Mokotowskiej, w budynku znanej „Arkadij nowej”. Tam to w niedzielne i świąteczne wieczory zbierają się tłumy służących i czeladzi obojej płci; tam przy dźwięku rżnię choć nie zbyt wiernie przygrywającej kapeli, zawodzą się ekscentryczne tańce płacone od sztuki, a gwarna wesołość i jak najlepszy humor, towarzyszą roztańczonym gościom, którzy podniecają siły w zapasach miejscowego bufetu.

Jeż to pań oczekują napróżno na powrót tłumy posłanych za wieczornymi sprawunkami, które tymczasem, choć kilka tańców w sali p. Prokulskiej przeskażą po drodze... Widzieliśmy tam jednak i paniczów

łożonych w Gubernji Radomskiej. Powiecie Sandomirskim, Gminie Obrazów, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Radomskiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 24,782 kop. 10, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Janowi Bogdanowicz, właścicielowi dóbr Nadrybie, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Chołmskim, Gminie Cyeów, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Lubelskiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 1,535 kop. 44, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Walerji Zagórskiej, właścicielce dóbr Gorzków, położonych w Gubernji Kieleckiej, Powiecie Pinczowskim, Gminie Dobiesławice, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Kieleckiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 1,113 kop. 37, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Franciszkowi Rościszewskiemu, właścicielowi dóbr Pączkowo, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Sierpeckim, Gminie Stawiszyn i Gradzanowo, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Płockiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 4,640 kop. 82, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Tomaszowi Cisowskiemu, właścicielowi dóbr Pulmesk, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Rypińskim, Gminie Pionne, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Płockiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 2,756 kop. 53, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Aleksandrowi Karwat, właścicielowi dóbr Pionne i Szafarnica, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Rypińskim, Gminie Pionne, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Płockiej, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 14,262 kop. 17, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 19 (31) Października r. b. Juljuszowi Slenka, właścicielowi dóbr Chotcza-górna i dolna, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Hżeckim, Gminie Chotcza, wysłane zostało do Kasy Gubernjalnej Radomskiej, celem wypłaty komu należy.

Zarząd Finansowy w Królestwie Polskiem podaje do wiadomości, że z powodu zniesienia z dniem 1 (13) Września r. b. korespondencji pocztowej niefrankowanej, osoby zajmujące się częściową sprzedażą kart do gry, i pragnące, aby im karty z Kasy Gubernjalnej pocztą nadesłane były, obok należności za karty przez nich żądane, winny nadesłać Kasom Gubernjalnym i pieniądze, potrzebne na zaspokojenie kosztów wysłania tychże kart, pocztą. W razie przeciwnym Kasy Gubernjalne z nade-

należących do przyzwoitszego towarzystwa, którzy zapewne dla filozoficznego studjowania charakterów ludowych, zachodzą do tego zakładu... W istocie, można czynić głębokie hipotezy o warunkach obojętnej zabawy, patrząc na te warstwy ludzi ubogich, którzy mają całe skarby wesołości szczerej.

W poprzedniej kronice naszej, wspomnieliśmy o zamiarze właściciela narożnego pałacyku przy rogu Saskiego placu i Królewskiej ulicy, wydzierżawienia go na restaurację lub kawiarnię. Ganiąc taki zamiar, nie widzieliśmy w ówczas, że nowy właściciel tego pałacyku radby chętnie nadać mu właściwsze przeznaczenie, lecz gdy ani lokatora możnego do zajęcia całego domu nie ma, ani też podzielić go na drobniejsze lokale nie może, zmuszonym jest wydzierżawić tę posesję na jaki bądź użytek, byleby wy dobyć procent od wyłożonego na kupno kapitału. Zdaje się wszelako, że pałacyk ten najwłaściwiej byłby użyty dla pomieszczenia w nim jakiejś filji władzy, lub na mieszkanie możnego lokatora, a o takie go dziś bardzo trudno.

Zakończymy dzisiejszą kronikę wiadomością arcy pożywną, o chlebie tak zwanym drugiego gatunku, który po niższej o kopiejkę na funcie cenie, wypieka i sprzedaje znany zakład Bankowy młyna parowego. Chleb ten smaczny choć ciemniejszy cokolwiek, rozrywany jest literalnie przez uboższych i zamożniejszych nawet konsumentów!

ślanych sobie pieniędzy, zatrzymają naprzód odpowiednią kwotę, na pokrycie kosztów pocztowych, przez przybliżenie obliczonych, dopiero za pozostałą kwotę, karty komu należy wysłać będą. Drobne pozostałości pieniężne, jakie skutkiem tego okazać się mogą, nie będą wcale zwracane pocztą, lecz zachowywane w depozycie Kasy, do osobistego zgłoszenia się właściciela, który odebrać je może na zasadzie ogólnych przepisów.

Bank Polski podaje do wiadomości osób interesowanych, iż wypłata procentów rocznych od funduszy instytucyjnych i kaucyj w Banku lokowanych, przypadających do wypłaty poczynając od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) r. b., dopełniana będzie właścicielom, albo bezpośrednio w Kasie Banku w Warszawie, albo też przez asygnacją na tę Kasę skarbową lub bankową w kraju, którą żądający w odniesieniu się swoim do Banku wskaze.

Bank Polski. Powołując się na ogłoszenie swoje z d. 11 (23) Kwietnia 1866 r. N. 15529 w Dzienniku Warszawskim uczynione, że Bank czasowo z powodu braku miejsca w Kasie swojej, przyjmować będzie na zastaw kosztowności i srebra, takie tylko, na które najmniej r. 75 zaliczonym być może. Bank Polski podaje do powszechnej wiadomości, iż po urządzeniu w gmachu swoim dogodniejszego na pomieszczenie tych kosztowności lokalu, odtąd przyjmować je będzie i w niższej wartości, byleby zaliczenie na nie według obowiązujących przepisów najmniej r. 50 wynosić mogło.

Rząd Gubernjalny Lubelski, na zasadzie art. 6-go Ustawy o ubezpieczeniu transportów lądowych i wodnych, podaje do powszechnej wiadomości, że z dniem 20 Października (1 Listopada), ustaje na rok bieżący przyjmowanie ubezpieczeń transportów wodnych, na rzekach przecinających teritorium Gubernji Lubelskiej i że Komisanci ubezpieczeń, otrzymali polecenie od tej daty zaniechać wydawania świadectw dla osób życzących jeszcze w roku bież. przystąpić do ubezpieczenia.

Rozporządzenie. — *Dziennik gub. łomżyński* podaje następujące rozporządzenie: Hrabia Namieśnik królestwa, z powodu uwolnienia duchowieństwa rzymsko-katolickiego, upoważnionego do pobierania ze skartu płacy, od osobistego stawienia się po odbiór należności, decyzją z dnia 17 (29) sierpnia r. b., zmieniając art. 23 przepisów o sposobie mianowania osób duchowieństwa rzymsko-katolickiego, wraz z uwagami do tego artykułu, raczył postanowić: że osoby, upoważnione do pobierania płacy przywiązanej do urzędu duchownego, mogą pobierać takąową bądź osobiście, bądź za pośrednictwem innej osoby, przez siebie do tego upoważnionej. Upoważnienia takie mają być udzielane na zwyczajnym papierze, za należnym poświadczeniem własnoręczności podpisu przez miejscową policję; co się zaś tyczy biskupów i administratorów diecezji, podpis ich, jak to już dawniej zastrzeżono, wolnym jest od poświadczenia policji, a tylko opatrzony być winien urzędową ich pieczęcią.

Kancelarja Szkoły Głównej zawiadamia, że Rektor Szkoły Głównej tak studentów jako i wszystkie inne osoby, udające się w interesach Szkoły, przyjmować będzie codziennie, prócz Niedzieli i dni świątecznych o godzinie 12 w południe, w biurze Zarządu Szkoły Głównej w pałacu Kazimierowskim.

Najwyższe polecenie. — Najjaśniejszy Pan, na skutek najpoddaniejszej prośby generała - adjutanta Isakowa. Najwyżej polecił raczył: galerją obrazów rzeczywistego tajnego radcy Prianisznikowa oddać jako dar do publicznego muzeum moskiewskiego. (*Moskwa*).

Najwyższe zezwolenie. — W Nr. 86 *Zbioru Praw* dnia 17 paździer. pomieszczony jest Najwyższy rozkaz o nadaniu przez księżnę Darję Golicynową i jej dzieci z majątku ich familijnego 1,000 des. gruntu szlachecowski Komisarowowi-Kostromskiemu. Jego Cesarska Mość, przechylając się do najpoddaniejszego podania wdowy księżny Darji Golicynowej i jej dzieci: księżniczki Leontyny Golicynówny i księcia Mscisława Golicyna, hrabięgo Ostermana, Najwyżej dozwolił raczył podającym: wyjątkowo od przepisu art. 966 Cz. I. t. X. Zb. pr., udzielić tytułem darowizny z familijnego ich majątku w gubernji petersburgskiej powiecie szliselburgskim, tysiąc desiatin gruntu szlachecowski Józefowi Iwanowiczowi Komisarowowi-Kostromskiemu.

Nominacje. — Przez najwyższy rozkaz w wydziale marynarki, z dn. 15 października, major eskadry Jego Cesarskiej Mości, zostający w korpusie sterników floty, generał major orszaku Cesarskiego *Skolkow*, mianowany został generał - adjutantem Jego Cesarskiej Mości, z pozostawieniem przy tymże korpusie i dotychczasowych obowiązków; a dowódca ekipażu, kontr-admirał *Perleszyn* 1, przeznaczony został do orszaku Cesarskiego, z zachowaniem dotychczasowego dowództwa. Awansowani zostali: na kontr-admirałów kapitanowie 1-ej kła-

sy: adjutant Jego Cesarskiej Wysokości generała - admirała, *Czychaczew*, z przeznaczeniem do zostawiania przy Jego Wysokości, i dowodzący oddziałem floty na morzu Śródziemnym *Butakow* 3, — oba ze starszeństwem podług najwyższego manifestu z d. 18 lutego 1762 roku; na kapitanów-lejtnantów: adjutanci Jego Cesarskiej Wysokości generała - admirała, lejtnanci: hrabia *Liedke* 2 i *Lazarew* 2, — oba z zachowaniem dotychczasowych obowiązków. (*Rus. Inw.*)

ÐZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

23 Października (4 Listopada).

Jednocześnie z wkroczeniem wojsk włoskich do państwa kościelnego, prezes gabinetu florenckiego przesłał do agentów dyplomatycznych za granicą okólnik, w którym wykazawszy naprzód, że rząd włoski pomimo najusilniejszych starań, nie był w stanie zapobiedz przedarciu się ochotników do państwa kościelnego, dowodzi, że Francja przez swą interwencję pogwałciła konwencję wrześniową, w skutku czego godność i interesa Włoch zmaszały rząd do zajęcia przez swe wojska niektórych punktów państwa kościelnego, tak aby rząd włoski znajdował się w takim samym położeniu, jak i rząd francuzki, żeby na równej stopie mogły następnie być prowadzone układy w celu załatwienia, mogącego zarazem zadośćuczynić słusznym życzeniom narodowym i zapewnić głowie kościoła godność i niepodległość, niezbędną dla sprawowania jego władzy duchownej. Ale dziś właśnie otrzymaliśmy telegram, który służy niejako odpowiedzią na okólnik p. Menabrea. Minister francuzki wysłał do Florencji notę, w której ubolewa nad wkroczeniem wojsk włoskich do państwa kościelnego, uznając takowe za przeciwne prawu międzynarodowemu, i na które Francja nie udzieli swego przyzwolenia. Położenie tembardziej się wikła, że Włochy umieją korzystać z wprowadzonej w życie przez Napoleona zasady głosowania powszechnego. I tak, w miastach opuszczonych przez wojska papiezske, tworzą się komitety, które wzywają ludność do głosowania powszechnego — a takowe oświadczają się jednogłośnie za włączeniem do królestwa włoskiego pod berłem Wiktora Emanuela. Co będzie, jeżeli głosowanie powszechne w takim duchu odbędzie się w reszcie miast państwa kościelnego?

Wobec takiego stanu rzeczy i blizkiego starcia, dyplomacja powinna postarać się zakończyć sprawę układami. Co się tyczy proponowanej przez Francję konferencji europejskiej dla załatwienia kwestji włoskiej, *Opinie* utrzymuje, iż trzebaby długo bardzo czekać nim konferencja ta zbierze się i rzecz rozważy, tymczasem starzeczy nie cierpi zwłoki, gdyż przez wkroczenie tak wojsk francuzkich, jak i wojsk włoskich na terytorjum papieskie, konferencja wrześniowa *de facto* istnieje przestała; okólnik też generała Menabrea przewiduje bezpośrednie układy pomiędzy Francją i Włochami.

Pierwsze wojska francuzkie wkroczyły do Rzymu 29-go października, lecz wylądowanie miało się skończyć dopiero 2-go b. m. i wtenczas wojska te miały zacząć działania zaczepne przeciwko garibaldićykom. Garibaldi cofnął się do Monterotondo, gdzie miał pod swemi rozkazami 5,000 ochotników, a na wezwanie rządu włoskiego żeby złożył broń, odpowiedział odmownie. Jak z jednej strony oddalenie się cesarza do Compiègne, zdawałoby się wskazywać, że o rozpoczęciu wojny na dobre nie ma teraz mowy, to wszakże w sprzeczności z tem niejako zostaje ciągle wysyłanie wojsk do Tulonu i uzbrojenia prowadzone we Francji z wielką gorliwością, tak na lądzie jak na morzu.

W wiedeńskiej radzie państwa uwydatni się zgrupowanie stronnictw przy roztrząsaniu projektu do prawa o składzie delegacji, które stanowi jedno z najważniejszych ogniw szeregu zmian konstytucyjnych, spowodowanych przez wprowadzenie systemu dualistycznego. Federaliści byli za wyborem członków delegacji przez sejmy prowincjonalne, albo odpowiednio im grupy w radzie państwa; zaś deputowani czysto niemieckich prowincji, za wyborem tych członków przez radę państwa — *in plenum*. Podkomitet wydziału konstytucyjnego ułożył projekt pośredni, który wniesiony został do rady państwa i da powód do gwałtownych rozpraw.

W Konstantynopolu posłowie wielkich mocarstw, z wyjątkiem angielskiego i austriackiego, złożyli Porcie nową wspólną notę, w której ponawiając poprzednio udzielone rady, stwierdzili, że misja Aali-paszy na wyspie Kandji, nie powiodła się. Objasnienia o tej nocie zamieszczone w *Jour. de Petersb.*, oraz okólnik w tymże przedmiocie księcia Gorczakowa z 30-go października, nie zaniebamy podać naszym czytelnikom.

Grecja w obec zawikłań na wschodzie zbroi się, a ponieważ do tego potrzebne są pieniądze, rząd tamtejszy wniósł do izby projekt odejmujący prawa obywatelskie wszystkim zalegającym w opłacie podatków, dopóty, dopóki nie uczynią zadość swym obowiązkom.

Według jednego z dzienników kopenhagenskich, Danja sprzedała Anglii swe posiadłości w Indjach Wschodnich za 14 milionów talarów.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczoną poniżej korespondencję z Paryża.

Telegramy

DZIENNIK WARSZAWSKI.

Paryż, 3 listopada. Dzisiejszy *Monitor* powiada: Nota ministra spraw zagranicznych do sprawującego interesu Francji we Florencji, wyraża bolesne zadziwienie, z powodu zajęcia niektórych punktów państwa kościelnego przez wojska włoskie; uznaje ten czyn za przeciwny prawu międzynarodowemu, i któremu rząd francuzki nie może udzielić przyzwolenia. Jeżeli rząd włoski mógł liczyć na nasze milczące przyzwolenie, to było to złudzeniem, z rozproszeniem którego nie mogliśmy zwlekać.

Paryż, 3 listopada. *La France*, donosząc, że generał Lamarmora przybył dla usprawiedliwienia postawy rządu włoskiego, oświadcza, że z depeszy ogłoszonej przez *Monitora*, okazuje się jasno, iż gabinet talle-ryjski doprowadził swą cierpliwość do ostatnich granic, i że Francja może układać się z Włochami jedynie na następujących warunkach: Francja nie dopuści, pod żadną formą, interwencji włoskiej; nie przystanie ona nigdy na myśl działania skombinowanego, ani też jednoczesnej ewakuacji. Włochom pozostaje jeden tylko środek dla naprawienia pogwałcenia prawa międzynarodowego: powinny one zwalczyć bandy garibaldićyjskie i następnie wycofać się. — Wszystkie dzienniki donoszą,

że misja generała Lamarmora całkiem się nie powiodła. Udał się on z Paryża do Berlina.

(Correspondenz-Bureau.)

Wiadomości telegraficzne.

* *Paryż, 31 października.* France donosi: Dwór cesarski wyjedzie w sobotę do Compiègne, dokąd uda się w niedzielę cesarz austriacki wraz z dwoma arcyksiężętami. Cesarz Franciszek Józef wyjedzie w poniedziałek do Wiednia. (Wolffs T. B.)

* *Paryż, 31 października.* Patrie ogłasza artykuł, w którym powiada, że każdy pojmannik będzie wkroczenie wojsk włoskich jako wypowiedzenie wojny Francji. (Tamże.)

* *Paryż, 31 października.* Constitutionnel ogłasza artykuł, podpisany przez p. Boniface, w którym powiedziano: „Artykuł Patrie, pod napisem „Wypowiedzenie wojny”, może jedynie wywołać godne pożałowania wzburzenie. Nic nie upoważnia do zdania, iż terazniejsze zawikłania doprowadzą do takich nadzwyczajnych kroków. Rząd nie podziela bynajmniej odpowiedzialności za ten artykuł”. (Tamże.)

* *Paryż, 1 listopada.* Artykuł wczorajszej wieczornej Patrie nie jest bynajmniej uważany w sferach, zwykle dobrze zawiadomionych, za natchniony. (Tamże.)

* *Paryż, 1 listopada.* Monitor pisze: Ostatnie depeze z Rzymu, datowane 29-go października, donoszą o wielkiem zadowoleniu, jakiego doznała ludność rzymska na wiadomość o wsiadaniu na okręta oddziału ekspedycyjnego francuskiego. Wiadomość ta rozeszła się w Rzymie 28-go wieczorem, co spowodowało, że w miejsce wzburzenia i niepokoju, nastąpiła radość i zaufanie. — Bandy garibaldyjskie obozują od dwóch dni o jeden marsz od Rzymu, lecz nie zbliżały się jeszcze do miasta; nie wiadomo, jaki jest powód tej nieczynności. (Tamże.)

* *Paryż, 1 listopada.* Dzisiejsza wieczorna France ogłasza artykuł o wkroczeniu wojsk włoskich na terytorjum papieżkie, i oświadcza, że honor francuzów został głęboko draśnięty. — Pays wynurza przekonanie, że w razie gdyby rząd włoski nie wycofał swych wojsk po wytepieniu garibaldczyków, należałoby nie naradzać się w dalszym ciągu, lecz działać. La Presse podziela to zdanie. Temps wyprowadza z milczenia Monitora, wniosek, że interwencja włoska, jakkolwiek nie została wyraźnie przyzwolona, jest co najmniej cierpiana przez Francję. (Tamże.)

* *Paryż, 1 listopada.* Monitor wieczorny donosi, że minister wojny otrzymał dziś z rana od generała Failly wiadomości z Civita-Vecchji z 30-go października, podług których generał ten wyładował tam 29-go po południu z pierwszą brygadą dywizji generała Dumont. Brygada generała Pottier wyładowała tamże 30-go października wieczorem. Generał Dumont miał wejść do Rzymu 31-go ze swą pierwszą brygadą. Garibaldi znajdował się z 5,000 ludzi w Monterotondo. Komunikacje telegraficzne we Włoszech są w wielu miejscach przerwane. (Tamże.)

* *Tulon, 1 listopada.* Przybyłe z Cherbourga i z Civita-Vecchji fregaty pancerne Valeureux i Magador bez żadnych wiadomości z Rzymu, odpływają dziś znów tamże z czterema szwadronami trzeciego pułku strzelców konnych. (Corr. Bür.)

* *Tulon, 2 listopada.* Wojska i konie wsiadają ciągle na pokłady statków. We środek francuzi zajęli Rzym bez najmniejszego zamieszania ze strony ludności. (Wolffs T. B.)

* *Florencja, 2 listopada.* Opinions wynurza przekonanie, że konferencja zaproponowana przez Francję dla rozwiązania kwestji rzymskiej, zdolna jest spowodować zwłokę, lecz nie doprowadzi do rozwiązania. — Garibaldi odmówił złożenia broni. Organ Garibaldiego Riforma sądzi, że Garibaldi uczyni zadosyć temu wezwaniu w takim jedynie razie, jeżeli król powoła nowe ministerstwo. — Wojska francuzkie weszły onegdaj do Rzymu. (Tamże.)

* *Londyn, 1 listopada.* Dzisiejszy Morning Herald stwierdza, że cesarz Napoleon nie uważa wkroczenia wojsk włoskich do państwa kościelnego za casus belli. Spodziewać się należy, że francuzi i włosi zajmą wspólnie Rzym. (Tamże.)

* *Londyn, 1 listopada.* „Korespondencja anglo-amerykańska” podaje z Ameryki południowej następującą wiadomość, datowaną 25-go września: Rewolucja w Peru przybiera groźne rozmiary, ma bowiem po swej stronie sympatje duchowieństwa, wojsk i ludu. — Meksykanie nie chcą wydać zwłok cesarza Madu. — Admirał Tegethoff udał się z tego powodu napowrót do Europy przez Havre. (Tamże.)

* *Londyn, 1 listopada.* Baron Beust spodziewany est tu dziś wieczorem i zabawi przez sobotę i nie-

działę. Times podaje z Livorno następującą wiadomość z 30-go października w nocy: Dwie brygady francuzkie weszły do Rzymu. Ludność zachowała się spokojnie. Dziś spodziewany jest atak wojsk papieżkich na garibaldczyków. (Tamże.)

* *Manchester, 1 listopada.* Pięciu ujętych fenjenów, stawionych w poniedziałek przed sądem pr. ysięglych, teńże uznał winnymi i skazał na karę śmierci; jednastu innych ma stanąć jutro przed tymże sądem. (Tamże.)

* *Ateny, 26 października.* Rząd złożył w izbie deputowanych projekt do prawa, z mocy którego każdy dłużnik państwa ma być pozbawiony praw obywatelskich na tak długo, aż dopóki nie uiszc się państwu z należności. — Generał Hadgi Petros, generał adiutant króla, został mianowany dowódcą gwardji narodowej. (Tamże.)

* *Konstantynopol, 1 listopada.* Obiega pogłoska, że nowa nota zbiorowa, doręczona Porcie przez wszystkie mocarstwa z wyjątkiem Anglii, żąda ponownie głosowania ludowego na wyspie Kandji. Porta atoli postanowiła, raczej zrzec się Kandji, niż zezwolić na głosowanie. Listy z Kanei zapewniają, że rezultata osiągnięte tam przez wielkiego wezyra na korzyść Partij są wielce zadowolniające. (Tamże.)

* *Konstantynopol, 1 listopada.* Nota zbiorowa, doręczona Porcie przez Rosję, Francję, Prusy i Włochy, udziela ponownie dane już poprzednio rady i stwierdza niepowodzenie misji wielkiego wezyra Aali-paszy, lecz nie stawia żądania ani mianowania komisji śledczej, ani zarządzenia głosowania ludowego. (Tamże.)

* *Konstantynopol, 2 listopada.* Aali-pasza ogłosił w d. 31-ym października proklamację do kandjotów, w której powiedziano, że termin zawieszenia broni upływa z dniem dzisiejszym, i że nadeszła chwila przystąpienia do energicznego uspokojenia i reorganizacji administracyjnej wyspy z pomocą delegowanych od mieszkańców. Wojska tureckie stawać będą w obronie spokojnych mieszkańców, sądy rozpoczną swoje czynności, władze miejscowe troszczyć się będą o nieodzowne potrzeby ludności. Każdy ochotnik cudzoziemski, schwytany, w jakichby to nie było okolicznościach, sądzony będzie według praw wojennych; każdy poddany turecki schwytany z bronią w ręku, albo dający pomoc powstańcom, sądzony będzie przez trybunał mieszany. (Tamże.)

* *Bukareszt, 1 listopada.* Dzisiejszy Monitorul ogłasza depezę z Baku, według której broń przeznaczona do wydania Austrii, odwiezioną została do arsenału w Bukareszcie pod eskortą 2-go pułku ułanów. (Corr. Bür.)

* *Kopenhaga, 1 listopada.* Tygodnik Dansk Folketidende podaje pogłoskę, że Danja odstąpiła na rzecz Anglii swe posiadłości w Indiach zachodnich, za sumę 14 milionów talarów. (Wolffs T. B.)

* *Hadersleben, 1 listopada.* Nordschleswigs Tidende donosi z polecenia: Znosi się zakaz powrotu popisowych, którzy uciekli do Danji. Kto wróci dla stałego zamieszkania, ten obowiązany będzie do służby wojskowej. Kto zaś wróci bez zamiaru stałego zamieszkania, temu dozwala się uregulować interesa familijne, lecz gdyby przesiedlił się znów do Danji, w takim razie utraci prawa obywatelstwa pruskiego. (Tamże.)

* *Berlin, 1 listopada.* N. Preus. Z. oświadcza, że bezzasadną jest wiadomość o odwołaniu barona Werthera z Wiednia i o mianowaniu w jego miejsce hr. Redern'a. — P. Quade konferował dziś z p. Bucherem; bezzasadną jest wiadomość o wyjeździe pierwszego z nich. (Tamże.)

* *Berlin, 1 listopada.* Staats Anz. donosi: Pełnomocnicy związku północno-niemieckiego, Hesji i w. księstwa badenckiego, którzy zgrupowali się wczoraj dla wymiany ratyfikacji traktatu celnego, postanowili, z powodu wiadomości otrzymanych z Monachium i Sztutgardu, zwlec z wymianą, ażeby dokonać takej w akcie wspólnym wszystkim rządowi niemieckim. (Tamże.)

* *Sztutgard, 31 października.* Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych, traktat związku celnego przyjęty został 73 głosami przeciw 16. (Tamże.)

* *Madryt, 31 października.* Obiega pogłoska, że progresiści postanowili zaniechać swą postawę rewolucyjną. — Wkrótce ma zacząć wychodzić nowy dziennik, który reprezentować będzie interesa monarchji hiszpańskiej i zarazem hołdować zasadom postępu. (Tamże.)

* *Nowy Jork, 31 października.* Radykalni wzięli górę na wyborach w stanach Wirginji i Georgji. (Tamże.)

* Jego Wysokość Książę Mikołaj Oldenburgski, raczył wyjechać do m. Lublina.

* (Zwiedzenie przez Najjaśniejszego Pana instytutu charkowskiego). Chark. Gub. Wiadom. piszą: „Dnia 29 września, Najjaśniejszy Pan powracając z Czugujewa, zaszczylił swemi odwiedzinami charkowski instytut panien szlacheckich. Powitany radośnymi okrzykami ludu, Najjaśniejszy Pan był przyjmowany przy wejściu do instytutu, na podwórzu którego przepiękano Mu konie, przez wyższych dygnitarzy miasta, ochmistrzy- nię instytutu, członków rady i nauczycieli. Uczucia przebudzone w duszy każdego z obecnych przez ukazanie się Najjaśniejszego Pana, w zupełności wyraziły się przez szczerą, niepohamowaną radość dziecin- ną, z jaką powitały Monarchę przy wejściu do sali, panny, niewymownie uradowane niespodzianemi, dro- gami Jego odwiedzinami. Trudno wyrazić zapał dzieci, kiedy Cesarz, po powitaniu ich oświadczył im ukłony od Najjaśniejszej Opiekunki instytutu Najja- śniejszej Pani. Po przedstawieniu ustnie każdej kła- sy osobno, Najjaśniejszy Pan w towarzystwie ochmi- strz nię udał się do cerkwi instytutu, gdzie przyjął go ksiądz z krzyżem. Powróciwszy do sali, pragnął słyszeć śpiew uczennic i sam raczył wybrać do wy- konania wiersz „Woskresni Boże”; potem uczennice odśpiewały hymn narodowy: „Boże Cesarza chroń”. Następnie Najjaśniejszy Pan, dowiedziawszy się że uczennice jeszcze nie jadły obiadu, raczył kazać prze- prowadzić je do jadalni, a w towarzystwie ich udał się i sam, łaskawie z nimi rozmawiając. W jadalni, skosztowawszy zupy, Najjaśniejszy Pan zapragnął tamże napisać depezę do Najjaśniejszej Pani, i w tym celu usiadł do stołu z uczennicami. Korzystając z tej dogodnej sposobności, pospieszyły ofiarować mu portfel, i nadzwyczajnie były uradowane, kiedy Jego Ce- sarska Mość raczył łaskawie przyjąć ich podarunek. Radość ich nie miała granic, kiedy Cesarz otworzy- wszy portfel, na nim zaczął pisać depezę do Cesa- rzowej. Potem powiedziawszy jeszcze kilka słów, łaskawie zwróconych do niektórych uczennic, Najja- śniejszy Pan pożegnał wszystkie, obiecując złożyć uczucia ich przywiązania u stóp Cesarzowej. Uszczę- śliwienie pozwoleniem Jego Cesarzkiej Mości do od- prowadzenia Go, dzieci towarzyszyły Mu przy wy- ściu z jadalni do powozu, który stał przy drzwiach. Kilka razy, na tej krótkiej przestrzeni, Najjaśniejszy Pan zwracał się z prawdziwie ojcowskimi pieczo- łotami do dzieci, w których pożegnaniu łączyły się ży- czenia zdrowia i pomyślności Najjaśniejszemu Panu i całej Jego Rodzinie, z krótkimi lecz gorącymi dzie- cinnymi modłami do Stwórcy, aby uchował na długie, długie lata drogę życie ubóstwanego Monarchy! Sia- dając do powozu Najjaśniejszy Pan przeżegnał dzie- ci, a po em raczył ruszyć traktem do Kurska”

* (Przedstawienie galowe.) Siew. Poc. pi- sze pod 18 października: „Dziś, dane było w wielkim teatrze przedstawienie galowe w obecności Najdosto- jniejszych Nowozaślubionych, Króla i Królowej Hele- nów. Najjaśniejszy Pan i Ich Królewskie Mości raczyli wejść do wielkiej loży Cesarzkiej wkrótce po godzi- nie 8-jej, w towarzystwie Członków Najdostojniejszej Rodziny. Ukazanie się Najdostojniejszych Osób po- witane było jednomyślnie huczmem „hura” i harmo- nijnymi dźwiękami hymnu greckiego, zaraz po któ- rym wykonany został hymn „Boże Cesarza chroń.” Rzęsiście oświetlone loże i sala teatru, o wpół do 8-jej całkowicie napelniona publicznością, błyszczały zło- tem różnorodnych mundurów i wspaniałością pię- knych toalet damskich. Przedstawienie rozpoczęło się melodyjną uwerturą z op. Żyć z Caria i pierw- szym aktem tejsze opery, którego muzyka szczególnie jest przejęta ruskim narodowym duchem. Widowisko zakończyło się dwoma obrazami z baletu „Złota rybka”, odznaczającymi się wdziękiem tańców, również jak malowniczymi dekoracjami. Około wpół do 11-j Najdostojniejsze Osoby opuściły teatr przy nowych hucznych okrzykach publiczności.

* (Trupa artystów francuzkich p. Felix'a), o której przybyciu donosiliśmy, dała wczor- ajszego wieczoru pierwsze przedstawienie w sali Re- surrs obywatelskiej, na które zgromadziła się dość licznie część wyborowej publiczności tutejszej. Pro- gram wczorajszy składał się z trzech sztuk wybra- nych z gustem i odegranych bardzo dobrze, oraz sceny komicznej „Le Marchand des programmes”, napisanej i odegranej przez p. Ravel, który to artysta, powsze- chnie znany, bawił publiczność we wszystkich sztukach. Odznaczyły się także panny Deschamps i Milla w komedji „Chez une petite dame”. W innych sztukach przyczyniły się do ich powodzenia panny Jael-Block i Brunet, oraz p. Hognet. Trupa p. Felix'a dawała już szereg przedstawień w Moskwie, zawsze z niemałym powodzeniem, a warszawska publiczność, która już w roku 1864 przyjęła nader sympatycznie

misję izby panów, jako uzupełnienie przepisów konstytucyjnych. Rząd, powiedział on, wszedł jawnie i szczerze na drogę konstytucyjną i poczytuje sobie za obowiązek, kroczyć na niej uczciwie w dalszym ciągu. (Tamże.)

* (Rada państwa.—Kwestja chorwacka.) Wiedeń, 30 października. Urzeczywistnienie systemu dualistycznego w życiu konstytucyjnym Austrii, będzie miało jeszcze wiele trudności do zwalczania. W komisji konstytucyjnej, rozstrząsającej obecnie projekt do prawa w przedmiocie delegacji do załatwiania wspólnych spraw państwowych, wychodzą na jaw silne dążności centralistyczne. Hasło dawnych centralistów brzmi obecnie jak następuje: raczej unja osobista, niż oddanie delegacjom części prerogatyw rady państwa. Wszelki rząd państwa pozostanie w całej swej sile przynajmniej w krajach poza węgierskich. Nie wiadomo jeszcze z pewnością, kiedy liczba deputowanych przystąpi do rozpraw nad projektem do prawa o delegacjach. Rozprawy te postanowione zostały tymczasowo na porządku dziennym na 5-go b. m. Wczoraj miało miejsce w izbie trzeciokrotnie odczytanie prawa o szkołach i pierwsze odczytanie projektu nowego postępowania karnego. Minister sprawiedliwości wyłuszczył w długiej mowie zasady, które kierowały rządem przy ułożeniu tego ostatniego projektu. Zasady te są: akt oskarżenia, ustność, publiczność i sądy przysięgłych. Obronie ma być nadana także w procesach kryminalnych większa swoboda, do kompetencji zaś sądów przysięgłych należą wszelkie przestępstwa, które ulegają karze więzienia nad cztery lata więzienia, tudzież wszelkie przestępstwa polityczne i przekroczenia prasowe.—Wątpić należy, ażeby stronnictwo narodowe chorwackie dało się nakłonić do porozumienia w Węgrami. Stronnictwo to dąży ręką w rękę z radykalistami węgierskimi do obalenia ministerstwa Andrassy'ego, trudno zaś będzie rozbić to przymierze, po którym obie strony spodziewają się wielkich w przyszłości korzyści. Rozbiście tego przymierza mogłoby wówczas jedynie nastąpić, gdyby radykałiści węgierscy utracili wpływ, jaki posiadają, czego atoli dotąd nie widać jeszcze wcale. (Nordd. A. Z.)

Francja.

* (Odwołanie posłów.—Protestacja) Paryż, 31 października. La Patr. pisze: Dziś po południu rozbiegła się pogłoska, że poseł włoski w Paryżu otrzymał swoje paszporta, i że sprawujący interes francuzki we Florencji zażądał także swoich paszportów od rządu króla Wiktora Emanuela. Nie sądzimy, ażeby pogłoski te zasługiwały na wiarę. Dalej tenże dziennik powiada: W chwili oddawania naszego dziennika, na prasę dowiadujemy się, że rząd francuzki przesłał drogą telegraficzną do Florencji protestację przeciwko postanowieniu rządu włoskiego.

* (Pomoc hiszpańska.) Paryż, 31 października. La Patr. pisze: Opinions nat. powiada, że otrzymała wiadomości z Madrytu, które powtarza tylko z zastrzeżeniem, a według których pomiędzy Francją i Hiszpanją toczy się mają układy o wysłaniu korpusu ekspedycyjnego hiszpańskiego do Neapolu. Opinions nat. ma słuszną, że powątpiewa o wiarygodności tych wiadomości. Pomiedzy Francją i Hiszpanją nie ma i nie było żadnych układów; przed kilku tylko dniami, kiedy wypadki we Włoszech wymagały interwencji francuzkiej, rząd hiszpański ofiarował swój współdziałanie, jeśli Francja uważa go będzie za stosowny; ale cesarz Napoleon, który przyjął potem na posłuchaniu nadzwyczajnym ambasadora hiszpańskiego, ze szczególnem wzruszeniem odmówił przyjęcia ofiary królowej Izabeli. Od tego czasu rząd hiszpański zajął się tylko projektem konferencji europejskiej, przy któregoż urzeczywistnieniu Hiszpanja ma nadzieję wziąć współdziałanie jako mocarstwo katolickie.

* (Statki przewozowe.) Korespondencje prywatne donoszą, że statki przewozowe należące do portów Brést, Lorient i Rochefort przybyły obecnie do Tulonu dla przewiezienia ztamtąd wojsk. Statki przewozowe, które przybyły do Civita-Vecchia, otrzymały rozkaz powrócenia natychmiast do Tulonu w tym samym celu. (La Patr.)

Prusy.

* (Wizyta cesarza austriackiego.) Piszą z Berlina, że w sferach dobrze poinformowanych nie sądzą, ażeby cesarz austriacki złożył wizytę dworowi poczdamskiemu. (La Fr.)

* (Instrukcja hr. Bismarcka.) Augsburg, 31 października. Aug. Allg. Z. zawdzięcza szczególnej okoliczności, iż przyszła do posiadania autentycznego dokumentu, to jest, instrukcji przesłanej niedawno przez hr. Bismarcka hrabiemu Usedom, posłowi pruskiemu we Florencji. Wspomniałszy w niej

najprzód o niespodzianej dymisji Ricasolego, którego Prusy uważały za filar dążności narodowych i za reprezentanta czynnej polityki w związku z Niemcami; wspomniawszy potem o wynikłych z tej zmiany pogłoskach co do mniemanego przymierza Francji, Włoch, Austrii, a nawet Anglii przeciwko Prusom, które zamikły dopiero w obec mądrej polityki pokojowej cesarza francuzów, p. Bismarck zawiadamia, że zaledwie przed miesiącem trzymał on wiadomość o tajnych stosunkach francuzko-włoskich w celu poczynienia zmian w konwencji wrzesniowej, ale że Prusy ani we Florencji, ani też w Paryżu nie zapytywały o naturę tych układów. P. Bismarck powiada dalej, że osobom zapytującym go o zdanie Prus co do wyprawy na Rzym odpowiedział, że Prusy nie mają żadnego powodu do ignorowania przyjaznego z niemi obecnego rządu włoskiego, i że bez wiedzy takowego nie mogą przedsiębrać żadnych układów w sprawach włoskich. Prusy pomimo niejasności stosunków do Włoch z powodu zastąpienia Ricasolego przez Rattazego, niezboczyły ani na krok z lojalnej drogi, przepisanej mu przez wzajemne tradycje obu sprzymierzonych rządów. Ale rząd pruski nie może także odstąpić od obowiązku ostrożności, włożonego na niego przez postawienie go na czele wielkiego związku. Bismarck ani na chwilę nie uwierzył w to, ażeby pomiędzy Rattazim a gabinetem tuilerskim miały nawet i dziś ustać dobre stosunki; sądzi on, że cofnięcie się ministerstwa Rattazzi jest naturalnym wpływem jego stanowiska i nie wnosi z tego, ażeby stosunki obecnego gabinetu do innych mocarstw były dla Prus nieprzyjemne. Ale takie mocarstwo jak Prusy, może tylko wystąpić do działania na zupełnie pewnej podstawie i jasnym poglądzie na rzeczy. Bismarck przyznaje, że nie posiada tego stopnia pewności. Bismarck w razie niespodzianego pojednania się Francji z Włochami wyprowadza ztąd niebezpieczeństwo dla Niemiec. Dla Francji, w razie gdyby tam wzięły górę wojenne dążności przeciwko Niemcom, pozór wypowiedzenia wojny miałby o wiele pomyślniejsze szanse. Ludność katolicka Niemiec rości te same prawa co ewangelicka do uwzględnienia religijnych jej przekonań. Względ na to zabrania państwu posiadającemu ludność mieszaną, wystąpienia przeciwko najwyższej głowie kościoła katolickiego w sposób dotkliwy dla serc katolików. Prusy wtenczas tylko wystąpić mogą na widownię działania, jeżeli się przekonają, czy papieństwo w przyszłości według włoskiego czy też francuzkiego pojęcia zostanie utrzymane, któreby uznali także za godne katolicy narodowości niemieckiej, i jeżeli nie jasne dotąd położenie sił walczących z sobą zostanie należycie wyświecone. (Cor. Bür.)

* (Zwołanie sejmu.) Corresp. de Berlin zapewnia, że sejm pruski zebrać się ma 15 listopada i poświęci więcej czasu na rozprawy niż reichstag, który został zamknięty. Na ostatniej jego sesji zebrał się zbyt wielki nawał pracy, i zapewne na przyszły rok dozwolone mu będą najmniej trzy miesiące do rozpatrzenia i rozstrągnięcia spraw. Być może, że przyszła sesja reichstagu rozpocznie się w m. kwietniu, przez co unikniemy zwoływania w ciągu lata rady związkowej i parlamentu, jako też przeciążenia ich pracą. (La Fr.)

Turecja.

* (Kwestja kandjocka.—Ambasadorowa.) Konstantynopol, 30 października. Levant Herald donosi, że reprezentanci Rosji, Francji, Prus i Włoch doręczyli wczoraj Porcie nową notę zbiorową w kwestji wyspy Kandji. Nota pomieniona nalega usilnie, ażeby Porta przyjęła udzieloną poprzednio radę i zgodziła się na mianowanie międzynarodowej komisji śledczej. Internuncjusz austriacki i ambasador angielski udzielili Porcie, w osobnych notach, radę zgodzenia się na ustępstwa liberalne na korzyść kandjotów. Z wyspy Kandji donoszą pod datą 21-go b. m., że wielki wezyr Aali-pasza zwołuje w dalszym ciągu deputacje mieszane. Posłano znowu wojska na wyspę Kandję.—P. Bourée, ambasador francuzki, przyjechał tu w niedzielę. P. Elliot, ambasador angielski, przyjmowany był w sobotę przez sułtana, któremu doręczył swe listy wierzytelne; tegoż dnia p. Elliot złożył wizytę ministrom tureckim, którzy oddali mu takowe w poniedziałek. Dziś wieczorem p. Elliot znajdował się będzie na obiedzie dyplomatycznym, który daje minister Fuad-pasza. (Nordd. A. Z.)

Włochy.

* (Nota okólnikowa włoska.) Jenerał Menabrea, prezes ministrów włoskich, wymotywował w nocie okólnikowej do reprezentantów Włoch za granicą postawę swego rządu w obec nowej postaci rzeczy w państwie kościelnym. Lecz ta nota nie jest w stanie usunąć wszelkie obawy, jakie wynikły obecnie co do zajścia pomiędzy Włochami i Francją.

Nota okólnikowa wychodzi z tej zasady, że konwencja wrzesniowa została obecnie faktycznie naruszona, i usiłuje dowieść, że naruszenie to pochodzi nie ze strony Włoch, którym niepodobna było, pomimo armji obserwacyjnej, liczącej 50,000 ludzi, strzedz należycie e granicę papieżką, lecz że raczej Francja przekroczyła warunki tej konwencji przez swe ostatnie, jednostronne postępowanie, skutkiem czego godność narodowa Włoch wymagała koniecznie wkroczenia wojsk włoskich do państwa kościelnego. Zdaje się, że prezes ministrów włoskich ma na myśli podstawę do nowych układów pomiędzy obu mocarstwami, na tem zależącą, ażeby papieżowi zabrane zostały pozostawione mu dotąd prowincje, w zamian za rękojmię, że „na przyszłość będzie mógł wykonywać z całą godnością i niezależnością swe posłannictwo boskie”. (Nordd. A. Z.)

* (Sprawa rzymska.) Depesza z Florencji z 31-go października donosi: Rząd kazał powziąć powstańców komiteta pomocnicze na prowincji; panuje przekonanie, że tenże środek wykonany także zostanie dziś we Florencji. Bataljon ochotników, który posuwał się z Narni (w Umbrji) ku granicy państwa kościelnego, został zatrzymany przez wojska włoskie. Demonstracje na korzyść Garibaldeggo trwają w dalszym ciągu w znaczniejszych miastach Włoch. Żołnierzy papieżkich, którzy w liczbie 300 wzięci zostali do niewoli przez powstańców, wyprawiono do Spezzia.—Gazzetta ufficiale z tejże daty ogłasza następującą notę: „Na skutek rozkazu danego przez rząd królewski, wojska włoskie przekroczyły wczoraj granicę państwa kościelnego. Przeświadczenie o godności narodowej i o obowiązku ochraniań zasad porządku i wolności, wymagało od nas koniecznie tej decyzji, i jak skoro rząd otrzymał wiadomość, że francuzi przybyli do Civita-Vecchia, rząd nie wahał się ani na chwilę w wykonaniu tej decyzji. Na obie strony, które podpisały konwencję wrzesniową, jeden i tenże sam krok wkłada jednakie obowiązki. Król chce wywiązać się z tych obowiązków i żywi z tego powodu przekonanie, że rząd francuzki upatrywać będzie w tej decyzji dowód niezachwianego i słusznego życzenia ze strony rządu włoskiego, zrobienia wszystkiego co jest w jego mocy, ażeby usunąć terazniejszą trudność. Rząd cesarski wie bardzo dobrze, że tam, gdzie powiewa flaga króla włoskiego, prawo musi być szanowane i owe wielkie zasady powinny być przestrzegane. Ludność wita nasze wojska szczeremi okrzykami zapała. Rząd posłał wojska nie dla wzięcia udziału w wojnie domowej, ani też dla zażegnania godnego pożalowania nieszczęścia, lecz dla okazania poszanowania dla tych zasad, które są podstawą naszej rekonstrukcji i stanowią obecnie jądro naszych tradycji narodowych. Ludność potrafi ocenić, że obecność naszych żołnierzy jest rękojmią przestrzegania tych zasad, i że przez zasłonięcie w ten sposób jej praw i bezpieczeństwa, kwestja jej przyszłego losu nie została na szwank narażona. Decyzja powzięta przez rząd powinna skłonić — i spodziewamy się, że skłoni — jenerała Garibaldeggo do nieobstawania za zwiększeniem naszych terazniejszych trudności, lecz owszem do ułatwienia, na skutek roztropnej rady, pożądanego uspokojenia kraju i uregulowania kwestji rzymskiej, rozwiązanie której w ten sposób, wymaga całej naszej bacności.”—Depesze z Florencji z tejże daty, obejmują następujące wiadomości: Banda Nicotery znajduje się w Velletri, Garibaldi stoi w Marcigliana (przy drodze żelaznej, o 1 1/2 mili niemieckiej od Rzymu). Garibaldi wezwał ochotników ażeby wytrwali w przedsięwzięciu przeciw Rzymowi.—Italie zaprzecza wiadomości podanej przez Patrie, że misja jenerała Lamarmora do Paryża ma na celu porozumienie się co do warunków wspólnej interwencji, której rząd włoski wcale nie proponował. Cel tej misji zależy raczej na przyspieszeniu rozwiązania terazniejszych trudności, takowe bowiem nie mogłyby trwać długo bez spowodowania jak największych niestosowności i niebezpieczeństw.—Komitet centralny do niesienia pomocy rannym powstańcom, został z rozkazu rządu rozwiązany, przy czem zasekwestrowano jego papiery; rozwiązane również zostały także komiteta prowincjonalne.—Opinione z 31-go października donosi: Nie potwierdziła się pogłoska o wejściu do Rzymu kilku kompanij strzelców francuzkich. Miasto Albano zajęte zostało przez 2,000 wojsk papieżkich. Powiadają, że pod Tivoli miała miejsce bitwa pomiędzy garibaldińczykami i wojskami papieżskimi.—Wojska włoskie, przy swem posuwaniu się w państwie kościelnym, przyjmowane są wszędzie przez ludność okrzykami pełnemi zapała. Ponieważ władze papieżkie przestały całkiem funkcjonować, przeto gminy mianowały komitera rządowe w imieniu króla Wiktora Emanuela. Zapewniają, że rząd wezwał Garibaldeggo, przez jednego z jego przyjaciół, do cofnięcia

się. — Nie potwierdziła się wiadomość o wylądowaniu wojsk francuzkich w Terracina. — *Gazzetta di Firenze* donosi, że w Civita-Vecchia aresztowano znaczną liczbę osób, dla przeszkodzenia nieprzyjacielskim ze strony ludności demonstracjom. — Podług depeszy z Rzymu z 30-go października, 29-ty pułk linijony francuzki wszedł tego dnia wieczorem do Rzymu. Tłumy przyjęły go w jak największym milczeniu, lecz bez żadnych jawnych oznak nieprzyjaźni. Wylądowanie wojsk francuzkich ukończone zostanie dopiero w sobotę, poczem rozpoczną się niezwłocznie działania przeciw garibaldczykom. Ci ostatni znajdują się o 3 mile od Rzymu. Jenerał de Failly, wódz naczelny wojsk francuzkich, wydał do rzymian proklamację, w której powiada: Cesarz Napoleon posyła znowu oddział ekspedycyjny do Rzymu, dla bronięcia ojca św. i tronu papieżkiego od zbrojnej napaści band rewolucyjnych. Przychodzimy do Rzymu dla wywiązania się z misji moralnej i bezinteresownej, i będziemy szanować wasze osoby, zwyczaje i prawa. — Depesze z Florencji z 1-go b. m. donoszą; powiadają że Garibaldi wrócił do Monterotondo, dla naradzenia się z reprezentantami rządu włoskiego. Wielu przyjaciół Garibaldegos usiłuje odradzić mu jego przedsięwzięcia i zamiar walczenia z wojskami francuzkami. — *Gazzetta ufficiale* stwierdza, że znaczna liczba żołnierzy papieżkich, którzy zbiegli na terytorjum królewsko-włoskie, przeprowadzoną została do Spezzji; mogą oni wracać ztamtąd bez przeszkody do swej ojczyzny. — *Opinione* potwierdza wiadomość, że Garibaldi znajduje się w Monterotondo, gdzie fortyfikuje swoje pozycje. Dał on odmowną odpowiedź na wezwanie cofnięcia się. Toż pismo zapewnia, że Austria dała w zasadzie ustne oświadczenie na korzyść propozycji Francji zwołania konferencji w kwestji rzymskiej. Anglja i Prusy przemawiają za utrzymaniem zasady nieinterwencji, Rosja zaś zastrzega swą decyzją dopóty, dopóki Francja nie określi wyraźnie przedmiotów, któremi konferencja ma się zaprzętać. (Nordd. A. Z.)

* (Rozkaz przekroczenia granicy.) *Paryż, 31 października.* Depesza prywatna donosi z Florencji, że król Wiktor Emanuel, po żywych rozprawach w radzie ministrów, wydał swoim wojskom rozkaz przekroczenia granicy rzymskiej dopiero na wiadomość otrzymaną tego samego dnia z Paryża, że rząd francuzki odrzucił energicznie propozycje wspólnej interwencji. Gabinet tuileryjski na wczorajszym wieczornym zebraniu ministrów sformułował znowu taki sam akt odmowy. (*La Patr.*)

* (Przejście granicy.) *Paryż, 1 listopada.* *La Fr.* pisze: Wiadomości otrzymane przez nas w tej chwili robią jeszcze zawiaklany stan rzeczy, wywołany przejściem wojsk włoskich na terytorjum papieżkie. Co z początku uważano jako ruch wojskowy na granicy, przeznaczony do wspólnego działania z Francją, przekształca się obecnie w prostą rewolucję. Władze papieżkie zostały zniesione, i gdzie tylko ukażą się bagnety włoskie, gminy wezwane zostają do głosowania za Wiktorem Emanuelem. Zatem wojska włoskie po wejściu na terytorjum papieżkie wywracają porządek, w którego obronie staje armja francuzka. Charakter napaści na terytorjum papieżkie, najdobitniej objawia się w czynach. Honor francuzki zostanie tem głęboko dotknięty, i w obec podobnych faktów niepodobna nam stłumić naszego oburzenia.

* (Cztery armje.) Na terytorjum papieżkiem znajdują się obecnie cztery armje: armja francuzka, armja włoska, armja papieżka, armja rewolucyjna. Szczególniejszego to rodzaju widowisko. (*La Fr.*)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego)

Paryż, 26 października.

Zapał z rozkazu. — Drożyzna chleba. — Przesilenie przemysłowe. — Opera *Narzeczonej z Koryntu*.

Grzeczności urzędowe są ciągle okazywane cesarzowi austriackiemu. Wczoraj, podczas rewji, kapele wojskowe grały hymn: *Gott erhalte Franz den Kaiser*, oficerowie salutowali pałaszem brata tego, który został rozstrzelany w Queretaro, wydając okrzyki: „Niech żyje cesarz austriacki.” Znalazły się wprawdzie tu i owdzie indywidualne energiczne, które nie wydawały wcale pomienionego okrzyku, gdyż byłyby wolowały krzycząc na cześć Garibaldegos lub też hr. Bismarcka. Lecz tu panuje zapał z rozkazu: tak np. wspominając o rewji, *Monitor* powiedział: „Cesarz widzieć będzie z przyjemnością, jeżeli jenerałowie czynni, będący w Paryżu, przyłączą się do jego oświadczenia, że *widziano ich z przyjemnością* po przedzie orszaku, dla wydawania okrzyków na cześć cesarza austriackiego.

Drożyzna chleba tak się wzmogła, że wkrótce ten artykuł najpierwszej potrzeby wyrówna w cenie klejnotom.

Przesilenie przemysłowe przedstawia smutny widok: w departamentach północnych i w Alzacji, fabryki tkanin bawełnianych i lnianych doznają ogromnych strat z powodu konkurencji zagranicznej. W Roubaix i Mulhouse, robotnicy zostali odprawieni. Wielkie zakłady metallurgiczne w departamentach wyższej Marny, Mozeli i Ardennów, niegdyś tak kwitujące, widziały się zmuszonymi skazać na zupełną nieczynność trzy czwarte pieców. Niektóre fabryki zbankrutowały, inne zaś są całkiem zamykane. Fabryki materij jedwabnych w Ljonie i w dolinie Rodanu, są w smutnem położeniu od czasu wojny amerykańskiej.

W teatrze opery wznowiono „Narzeczonej z Koryntu” (*La fiancée de Corynthe*), operę w jednym akcie, słowa du Locle'a, muzyka J. Duprato. Tamże wznowiono balet „Korsarz.” P. Duprato, który otrzymał wielką nagrodę w Rzymie i napisał piękne opery komiczne, mianowicie *Trois petites* i *Salvator Rosa*, rozwinął w „Narzeczonej z Koryntu” całe bogactwo melodji i harmonji; jest to kompozycja wielce sympatyczna. Za treść d. libretta posłużył utwór poetyczny Goethego, pod tytułem „Narzeczonej z Koryntu.”

X.

Neapol, 24 października.

Demonstracja z 22-go października. — Wiadomości z Rzymu. Niepodobna opisać wzburzenia umysłów, panującego obecnie u nas. Za ledwie wiadomość o dymisji gabinetu rozeszła się w mieście, ogromny tłum na czele którego znajdowała się większa część naszych deputowanych, zebrał się na placu Mercasillo, a ztamtąd przebiegłszy ulicę Toledo, bez wymówienia ani jednego słowa i z największą spokojnością udał się na plac pałacowy, gdzie deputacja weszła do prefekta, jenerała Durando, i doręczyła mu adres, w którym proszono go, aby zawiadomił prezesa gabinetu o głębokim przywiązaniu neapolitańczyków do domu sabaudzkiego, i zachęcając go do śmiałego ruszenia na Rzym, błagał go o odparcie wszelkiej interwencji obecnej. Stary jenerał natenczas ukazał się na balkonie i w szlachetnych słowach zapewnił zgromadzony lud, iż rząd królewski pomimo znacznych trudności obecnych, postanowił utrzymać nietknięty honor narodu. Guźne okrzyki odpowiedziały na mowę szanownego patrijoty, poczem tłum rozszedł się w największym porządku. Mogę zapewnić że pierwszy raz w Neapolu miała miejsce tak poważna i imponująca demonstracja.

Wkrótce potem deputacja emigrantów rzymskich z księciem Sforza Cesarini, hrabią Guida i kawalerami Tittoni i Rosinelli na czele, stawiała się do prefekta dla podziękowania mu za wyrazy pełne sympatji wyrażone przez niego o Rzymie i jego mieszkańcach.

Depesza telegraficzna powołała jenerała Durando do Florencji, i sądzą że wejdzie on do składu nowego gabinetu.

Zbytecznym byłoby dodawać że komunikacji z Rzymem są zerwane. Rząd rzymski pozwala pociągowi z Rzymu dochodzić do Neapolu, lecz pociąg z naszego miasta musi wstrzymać się na granicy. Kto może przewidzieć co się stanie za kilka dni, chociaż półurzędowe dzienniki francuzkie i włoskie doniosły o cofnięciu się powstańców na nasze terytorjum. Naprawdę mówią że stan rzeczy się wyjaśnił, tu nikt temu nie wierzy, tembardziej że najsprzeczniejsze wieści krążą o Garibaldim, który, jak powiadają, miał uciec z Kaprery, ukryty w beczce, a teraz znajduje się na czele powstańców. To jest pewnem że w Rzymie nie są spokojni co do postawy ludności, a jedna z osób, wczoraj wieczorem przybyłych z Rzymu zapewnia iż policja rzymska wykryła tajemną fabrykę ładunków, przy czem zabrała znaczną ilość prochu; nie jest zatem niepodobniem że powstanie lada chwila wybuchnie, coby na nawo wtrąciło nas w niepewność.

G. P.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

* (Antoni Okolski), patron trybunału warszawskiego, otworzył kancelarję w domu Nr. 647/s przy ulicy Przejazd na 2-m piętrze.

* (Cukiernia Szczerbińskiego), dawniej istniejąca przy rogu Alei Belwederskiej i placu Trzech Krzyży, obecnie zaś, od kilku już miesięcy przeniesiona na drugi róg tego placu, przy ulicy Wiejskiej, zasługuje na szczególnejsze wyróżnienie. Cukiernia ta albowiem, nie tylko że pod względem wypieku i dobroci ciast oraz delikatności cukrów i karmelków, nie ustępuje w niczem najpierwszym tego rodzaju zakładom, lecz nadto jeszcze,

kawa, herbata, poncz, czekolada, zgoła wszelkie trunki podawane tam gościom, zarówno wybornym smakiem jak i gatunkiem celują. P. Szczerbiński urządziwszy swoją cukiernię elegancko i praktycznie, razem zaopatrując ją i w czytelnie gazet i bilard doskonały, uczynił swój zakład jedynym miejscem na tak rozległej przestrzeni, w którym gromadzi się i wytworniejsza publiczność z tej miasta dzielnicy i skupia się, oraz cały jej ruch społeczny. Czem jest Lourse dla środkowego punktu Warszawy, tem jest cukiernia Szczerbińskiego dla dzielnicy miasta ciągnącej się od rogu Jerolimskiej do końca Belwederskiej, od Wiejskiej do Marszałkowskiej prawie. Podać wnosy i lata, gdy masy warszawian zdążają na spacer w tę uprzywilejowaną stronę, cukiernia p. Szczerbińskiego jest jedynym miejscem, gdzie strudzone przechadzką kobiety mogą wypocząć i orzeźwić się razem; — w jesienne zaś i zimowe wieczory cukiernia ta jest punktem zejścia dla okolicznych mieszkańców, którzy też ztamtąd zaopatrują swe domy w ciasta i cukry podczas świąt i zebrań świątecznych.

N. A.

* (Restauracja A. Jałoszyńskiego w hotelu Litewskim przy ulicy Nowo-Senatorskiej). Rok jeszcze nie upłynął, jak pan Jałoszyński otworzył restaurację w hotelu Litewskim potrafił sobie zjednać uznanie i względy publiczne, ale bo też w istocie przyznać potrzeba, że wszystko tu składa się i jednoczy w tym głównie celu, aby gość szukający posiłku, wytchnienia i swobody, był należycie i sumiennie usłużonym. Obszerna lokalność złożona z głównego salonu, oraz bocznych pokoi i gabinetów, okazałe umeblowanie, wzorowa czystość, oświetlenie gazowe, szybka meżka usług, są to niezwykle zalety tego zakładu, które jeszcze bardziej podnosi wyborna kuchnia przez zdolnych prowadzoną kuchmistrzy. Każda potrawa przyrządzona smacznie i podana elegancko, najwymagalsze podniebienie zaspokoić może. *Obfity i do każdej pory roku trafnie zastosowany jadłospis, na każde żądanie spełniany jest w każdej dnia porze — do późnej nocy.* Porecja rosółu lub zupy kosztuje kop. 10, inne dania po teź lub wyższej nieco cenie w miarę rodzaju potraw, *cały zaś, więcej jak dostatni obiad z filiżanką czarnej kawy, kosztuje tylko kop. 50.* Przy takich to własnie warunkach gość zastając tu w zakładzie pierwszorzędnym, nie ponosi wyższych kosztów jak w traktjernji zwyczajnej, a co nie jest bez zasługi dla zakładu w obec czasu w którym oszczędność przestrzegana być winna. Ważną także w życiu i ruchu tego zakładu, dostrzegliśmy zmianę, bo kiedy p. Jałoszyński jako kucharz z powołania czuwa osobście nad bieżniemi kuchni, inne doświadczone i niedostępe oko w samym zakładzie kieruje całą służbą i przestrzega, aby obok wzorowego porządku każda z przybyłych osób godnie była usłużona.

* (Nowa fabryka kopert przy magazynie materiałów piśmiennych i wyrobów galanteryjnych J. Lewińskiego na Krak. Przedm. w domu Grodzickiego Nr. 411). Staraniem i znacznym kosztem p. Lewińskiego właściciela magazynu jak wyżej, przemysłowi krajowemu przybyła ważna nowość, a ta jest fabrykacja na wielką skalę wszelkich kopert biurowych i listowych w kilku fasonach i rozmiarach, pięknością formy i wykończeniem nie ustępujących zagranicznym, a mimo to nieporównanie tańszych. Trzy maszyny sprowadzone z zagranicy budzą zadziwienie swą działalnnością; pierwsza z nich za jednym naciśnięciem modelowego noża wykrawa na raz 300 form na koperty, druga z werkiem obracany noga, opatrzona miechem wydmuchującym operacy, oraz rezerwoarem z gumą arabską, zagina boki, skleja, i w przeciagu godziny wyrzuca do tysiąca gotowych kopert, trzecia wreszcie, co już jest mniej koniecznym, brzeg górnej klapki pokrywa gumą zwalniającą od pieczętowania lakiem. *Kraj nasz w ciągu roku spotrzebuje kilka milionów kopert zagranicznych, tracąc znaczny co rok kapitał na ich zakupienie, kosztą transportu, wysokie cło, i ponosząc nadto dotkliwą stratę na różnicy kursów.* Zaprowadzona przez p. Lewińskiego fabrykacja zwalnia handel krajowy od tych wszystkich ewentualności, a w kronice naszych fabryk i rękodzieln kupcowi i obywatelowi Lewińskiemu przyznanie zasługi zapewnia. P. Lewiński w magazynie swoim obok sprzedaży detalicznej urządził ekspedycję hurtową kopert namienionych z odstąpieniem handlującym możliwym rabatu. Nie tylko więc dla widoków p. Lewińskiego, ile w interesie krajowego przemysłu, oraz właścicieli odpowiednich magazynów w Warszawie i kraju całym z zadowoleniem powyższą wiadomością głosimy. Dodajemy nadto, że magazyn p. Lewińskiego posiada to wszystko co wchodzi w zakres handlu papierem, oraz materiałami piśmiennymi i rysunkowemi; w oddziale zaś galanterji, znajduje się znamienity wybór albumów i ramek do fotografii, ekritoarów, przycisków, nesseserów damskich,

Wszelkich innych szczegółów do ozdoby biórek i bu-
duarów po cenach jak najprzystępniejszych.

Warszawa.

23 Października 4 Listopada.

Kalendarz.

We wtorek, 5 listopada, — św. Zacharyjasza i Elżbiety. — Słońce wsch. o godz. 7 min. 4; zach. o godz. 4 min. 23.

We środę, 6 listopada, — św. Leonarda wzn. — Słońce wsch. o godz. 7 min. 5; zach. o godz. 4 min. 21.

Stan pogody.

Table with weather data: Dziś z rana + 0.3 R. ciepła. Wczoraj Barometr w milimetrach 751.7, 153.8; Termometr Reaumur 1.8, 2.6; Stan nieba pochmurny, pogodny.

Największe ciepło + 3.6, R. Najmniejsze ciepło 0.3, R. Wysokość wody na Wiśle stóp 2 cali 9.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — Dziś, Uwertura Aubera z opery Les Diamans de la Couronne; Scena komiczna z opery Don Bucefalo; — pan Kozieradki; — balet w 2-ach aktach z prólogiem p. Hogue, Robert i Bertrand. — Osoby: Akt 1-szy: Robert — p. Meunier; Bertrand — p. Popiel; Dumont oberżysta — p. Ziemiński; Pani Dumont jego żona — pani Zeromska; Karol ich syn — p. Kwiatkowski; Germeil fabrykant — p. Mara; Klementyna jego córka, narzeczona Karola — panna Tyszczyńska; Notariusz — p. Filatyn; dwóch żandarmów — pp. Wiśniewski i Marjanowski; Piotr starszy chłopiec w oberży p. Dumont — p. Ostaszewski; dwie dziewczęta w oberży — panny Chorjanow i Kryger; — akt 2 gi: Robert pod nazwiskiem p. Rémond, dyrygujący kompanją zabezpieczającą przeciw kradzieżom — p. Meunier; Bertrand jego wspólnik — p. Popiel; Margrabia — p. Mara; Elza jego córka, narzeczona p. Rémond — panna H. Popiel; Pioto służący w znacznym domu — p. Ostaszewski; dwie kucharki — panny Chorjanow i Kryger; dwóch rekrutów — pp. Ziemiński i Marjanowski. — Tance. Osoby tańczące: pannie: Kowalska, Dylewska, Oliwińska, H. Popiel, T. Ostrowska, Kluger, Jagielska, Ziwołka, Trusińska, Lambelet, Rycerkiewicz, — pp. Kuhne, Popiel, Meunier, Karpowicz, Adler, Chronowski, Sikorski, Objezierski, Filatyn, Kwiatkowski i corps de balet. — Jutro, opery: Piękna Galatea, i Rendez-vous na Przedmieściu; 2-gi akt baletu Sylfida. — Wczoraj, dawano operę Un ballo in maschera (Bal maskowy), przez artystów włoskich, było osób 600. — Onegdaj, dawano operę Wolny Strzelec (Freischütz), było osób 500.

TEATR ROZMAITOŚCI. — Dziś, 1-szy raz, sielanka dramatyczna ze śpiewkami w 1-m akcie, Zbudziło się w niej serce. — Osoby: Wolfhard kapitan — p. Grzywiński; Jadwiga jego wnuczka — panna Urbanowicz; Urszula jego gospodyni — panna Figarska; Volker nadlesny — p. Ostrowski; Bogumił jego syn — p. Tatarakiewicz; — Przewslowie dramatyczne w 1-m akcie, Ciekawość pierwszy stopień do piekła. — Osoby: Ludwik adwokat — p. Stolpe; Emilia jego żona — panna Palinska; Brygida siostra Ludwika — panna Micińska; Michał dependent — p. Damse; Józef służący — p. Adler, — monodram, Chcesz się żenić. — Osoby: Czesław dojrzały kawaler — p. Chomiński; Róża (za sceną) — panna Rybicka. — Wczoraj, dawano komedję Złoty młodzieniec, było osób 700. — Onegdaj, dawano komedję Rodzina Benoitonów, było osób 350.

W SALI RESURSY OBYWATELSKIEJ. — Wczoraj, na Koncercie orkiestry pod dyrekcją pp. Lewandowskiego i Kuhne, było osób 850.

W SALI HARMONJI. — Wczoraj, na Koncercie orkiestry pod dyrekcją p. Sonnenfelda, było osób 146.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHETY SZTUK PIĘKNYCH (w hotelu europejskim). — Codziennie, od godziny 10 z rana do wieczora. — Cena wejścia kop. 15; w niedziele zaś i święta kop. 5.

WYSTAWA OBRAZÓW i STAROŻYTNOŚCI p. Sulatyckiego (na Podwalu w domu Dyzmańskich). — Codziennie, od godziny 10 rano do 4 po południu. — Cena wejścia kop. 10.

NA PLACU NALEWEK. — Codziennie PANORAMA Mikroskopów.

TEATR MAŁP i PSÓW TRESOWANYCH. — Dziś i codziennie, Przedstawienie w ogrodzie w Tivoli. — Początek o godzinie 7. — Wczoraj, było osób 193.

* Przyjechali do Warszawy: jenerał-lejtnanci: Giecwicz, z Częstochowa i Zukowski, z Petersburga; jenerał-majorowie orszaku J. C. Mości Kreutz i Sultan Adil-Girej, z Petersburga; admirał Zamycki, z

Wiednia; kamerjunkier dworu J. C. Mości Kossecki, z Drezna; — wyjechali: jenerał-majrr orszaku J. C. M. Krasnow, do Petersburga; rzeczywisci radcowie stanu: Ternner, do Petersburga, i Lwowski, do Aleksandrowa.

* Wczoraj i onegdaj przyjechało koleją żel. warsz.-wied. i warsz.-bydg. osób 1031, wyjechało osób 1093; — koleją żelazną warsz.-petersb. przyjechało osób 366, wyjechało osób 680; — koleją żelaz. warsz.-teres. przyjechało osób 322, wyjechało 185; — statkami parowemi przyjechało osób 16, wyjechało —; — w ogóle przyjechało osób 2328, w tej liczbie z zagranicy 260 wyjechało osób 2191, w tej liczbie za granicę 239.

Buletyn choleryczny w Królestwie Polskiem.

Table with cholera statistics: Columns include NAZWA MIEJSC, Pozostawo chorych do 10 (22) Październ., zachorowało, wyzdrowiało, umarło, pozostaje. Rows list various provinces like Gubernia Lubelska, Warszawa, Radomska, etc.

W ogóle w całym Królestwie z wyjątkiem Warszawy i wojsk, od okazania się cholery, to jest od 9 (21) Kwietnia r. b. zachorowało 16,127, wyzdrowiało 8,787, a umarło 7,145.

* Listy niewłaściwie do skrzynek pocztowych włożone, w d. 21 (2) b. m. i r., pod adresem, a mianowicie: z używanymi markami: Dynizow w Włocławsku, Artychiewicz w Radomiu, Olszewska w Łochowie. Stachurski w Łagowie, list bez adresu, — listów miejskich sztuk 4, jako na koszt, doręczone nie będą, — oraz 36 sztuk listów na koszt do wyekspedowania wewnątrz kraju, jako z nienaklejonymi markami, wyprawione nie będą i znajdują się w kancelarji pocztamtu do odebrania; — z d. 22 (3) b. m., z używanymi markami: Szpakowski w Dąbrówce, Hatter w Kaliszu, Wolf w Nasielsku, Kwiatkowska w Sosnowicach, Aleksandrowicz w Konstantynówce, Funk w Siedlcach, Zajcowa w Koroczewie, Pliszczak w Strykowie, Moskwina w Mińsku, Konarzewska w Nowym dworze, Siwczynski w Bechcich, Mertsching w Łodzi, — listów miejskich sztuk 6, wyjętych ze skrzynek pocztowych, jako na koszt doręczone nie będą, — oraz 56 sztuk listów na koszt dla wyekspedowania wewnątrz kraju, jako z nienaklejonymi markami znajdują się w kancelarji pocztamtu do odebrania.

* W dniach 21 i 22 (2 i 3) b. m. i roku, chorych w 8-miu cywilnych szpitalach: przybyło 69, wyzdrowiało 41, umarło 6, pozostało 1661 (mężczyzn 764, kobiet 896), z nich w szpitalu starozakonnych mężczyzna 147, kobiet 143.

* W dniu 21 (2) bież. mies. i roku, urodziło się chrześcijan: płci męskiej 2, żeńskiej 4, starozakonnych: płci męskiej 4, żeńskiej 1, razem 11; — zawarło śluby małżeńskie par: chrześcijan: —, starozakonnych: 1; — umarło: chrześcijan: płci męskiej 5, żeńskiej 4; starozakonnych: męskiej 2, żeńskiej 2, razem 13.

KURS BIUREDY WARSZAWSKIEJ. Table with exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and paper.

KURSA TELEGRACIOWNE. Table with telegraphic rates for various locations like Berlin, London, and Vienna.

